

✓ *cosy up to* – to be very friendly to someone with the hope of getting an advantage [CACD].

Бажання жити та працювати у комфортних умовах створило підґрунтя для появи нового концепту, який є частиною картини світу XXI століття – концепту КОМФОРТ. Лексичні одиниці для його вербалізації можна об'єднати у лексико-семантичне поле КОМФОРТ, адже сучасні умови стимулюють появу все нових і нових предметів та явищ, які пов'язані з комфортом та тлумачаться за допомогою слова комфорт, його синонімів та дериватів. Так, номінації які тлумачаться власне через слова «комфорт» або «комфортний» представлені експліцитно, в той час як використання слів «cosy», «convenient» вказують на імпліцитну дефініцію. Перспективами подальших досліджень можна окреслити вивчення нових номінацій та контекстів використання іменників та прикметників із загальним значенням «комфортний».

Література

Киреева А. А. Лексико-семантическое поле лексики сферы «Банковские отношения» (на материале современного английского языка) [Текст] / А. А. Киреева // Университетские чтения. – Часть 2. – Пятигорск: ПГЛУ, 2008. – С. 300-307.
Кобозева И.М. Лингвистическая семантика / И. М. Кобозева. – М., 2000. – 350 с.
Косериу Э. Лексические солидарности / Э. Косериу // Вопросы лексикографии. – М., 1969. – С. 93-104.
Кубрякова Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов / [Е. С. Кубрякова, Демьянков В. З., Панкрац Ю. Г., Лузина Л. Г.]. – М., 1996. – 245 с.
Соломоник А. Семиотика и лингвистика / А. Соломоник. – М., Молодая гвардия, 1995. – С. 28-38.
Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры: Опыт исследования / Ю. С. Степанов. – М.: «Языки русской культуры», 1997. – 824 с.
Філатова О. О. Вербалізація концепту «КОМФОРТ» в англійській мові ХХ-ХХІ століть. – автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. Філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. О. Філатова. – К., 2012. – 19 с.
Шейна И. М. Лексико-семантическое поле как универсальный способ организации языкового опыта / И. М. Шейна // Вестник Московского государственного областного университета, серия «РУССКАЯ ФИЛОЛОГИЯ». – М.: МГОУ, 2010. – Вып. 2. – С. 69-73.

Лексикографічні джерела

ABBY Lingvo, онлайн версія. – режим доступу <http://www.lingvo.ua/ru>
CACD 2009 – Cambridge Academic Content Dictionary. – Cambridge University Press, 2009. – 1137 p.: ill.
CDO – Cambridge Dictionaries Online, онлайн версія. – режим доступу <http://dictionary.cambridge.org/LED>
2007 – Longman exams dictionary / Publ. M. Mayor; Man. ed. S. Bullon. – Harlow: Longman, 2007. – 1833p.: ill.
Macmill – Macmillan English Dictionary, онлайн версія. – режим доступу <http://www.macmillanenglish.com/BC9> – Большая Советская Энциклопедия, онлайн версія. – режим доступу <http://www.classes.ru/all-russian/russian-dictionary-encycl-term-27275.htm>. www.translate.meta.ua

УДК 811.111 (73) `27`06

ХАРЧЕНКО О.В.

(Українсько-арабський інститут міжнародних відносин і лінгвістики ім. Аверроеса МАУП)

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИСКУРСУ КОМІЧНОГО, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З КОНЦЕПТОМ “АЛКОГОЛЬ”

Стаття фокусує свою увагу на лінгвостилістичних особливостях американського дискурсу комічного. Проведене дослідження виявляє ряд стилістичних засобів комічного, що пов'язані з концептом ‘алкоголь’. В американських комедійних фільмах, літературі та поезії, частотно зустрічаються такі міні тропи як ‘розові слони’, ‘пивні окуляри’, ‘десятка з Двійкою’, ‘In vino veritas’. Кодифікація назв американських різновидів класичних стилістичних фігур дискурсу комічного та їх знижений характер є цікавим лінгвостилістичним явищем американського комунікативного простору.

Ключові слова: американський дискурс комічного, каламбур, клаймакс, обмовка за Фрейдом, цифрова метафора, асоціативний механізм тощо.

О.В. Харченко. Стилистические средства американского дискурса комического, связанные с концептом “алкоголь”. Статья фокусирует своё внимание на лингвостилистических особенностях американского дискурса комического. Проведённое исследование выявляет ряд стилистических средств, которые связаны с концептом ‘алкоголь’. В американских комедийных фильмах, литературе и поэзии частотно встречаются такие минитропы как ‘Розовые слоны’, ‘Пивные очки’, ‘Десятка с двойкой’, ‘In vino veritas’. Кодификация названий американских разновидностей классических стилистических фигур дискурса комического и их сниженный характер – интересное лингвостилистическое явление американского коммуникативного пространства.

Ключевые слова: американский дискурс комического, каламбур, клаймакс, оговорка за Фрейдом, цифровая метафора, ассоциативный механизм etc.

O.V. Kharchenko Stylistic devices of the American comic discourse, connected with the concept “alcohol”. The article focuses its attention on the research of lingostylistic peculiarities of American comic discourse. The conducted research reveals a number of comic stylistic means connected with such concept as ‘Alcohol’. Such minitropes as ‘Pink Elephants’, ‘Beer Goggles’, ‘Ten

with a Two', 'In vino veritas', are used quite frequently in American literature, poesy and comedy films. The codification of the names of the variants of the classic stylistic figures, utilized in the comic discourse, and their pejorative character, is an interesting phenomenon of the American communicative space.

Key words: American comic discourse, pun, climax, Freudian slip, digital metaphor, associative mechanism, etc.

Актуальністю статті постає необхідність ідентифікації механізмів комічного сучасного американського гумору. Об'єктом дослідження виступає сучасний американський дискурс комічного. Матеріалом для аналізу слугували фрагменти дискурсу комічного з декількох художніх творів та кінокомедій США. Предметом дослідження є клішовані мінітропи, що пов'язані з концептом алкоголь, та які актуалізуються в американському дискурсі комічного. Мета статті - виявлення та загальна характеристика ряду стилістичних засобів, що призводять до комічного ефекту, і що відображають комічні ситуації, спричинені зловживанням алкоголю. Постановка загальної проблеми та її зв'язок з науковими завданнями. Аналіз сучасного американського дискурсу комічного та комплексу проблем пов'язаних з ним. Постановка завдання. Ідентифікація та аналіз клішованих мінітропів, які залучаються у комплексних трансформаціях переключення серйозної тональності на комічну, при актуалізації концепту "алкоголь". Аналіз останніх досліджень і публікацій базується на роботах В.І.Карасика [Карасик 2002, с. 10-120], В.О.Самохіної [Самохіна 2008, с. 7-220], В.Я. Проппа [Пропп 1999, с. 15-155], М.Л.Макарова [Макаров 2003, с. 15-155], М.М. Бахтіна [Бахтин 1979, с. 20-125], які найбільш адекватно та глибоко дослідили проблеми дискурс аналізу в цілому, та гумористичного дискурсу зокрема. Наукові результати. У статті дається визначення та аналіз ряду мінітропів американського гумору, проведено уточнення понять теоретичного аналізу дискурсу комічного.

Спираючись на роботи В.І.Карасика та В.О.Самохіної, що ґрунтовно висвітлили таке лінгвістичне явище як гумористичний дискурс, ми визначаємо дискурс комічного як комунікативне послання, яке динамічно розгортається в ситуації сміхової та ігрової комунікації, визначається стратегією розваги і висміювання (інколи маніпулювання й ідентифікації), яке відбувається в певних когнітивних рамках, що характеризуються несподіваною зміною когнітивних патернів, залученням асоціативних механізмів; має певний лінгвальний та екстралінгвальний інвентар реалізації механізмів рефреймінгу змісту та реалізації глибинних інтенцій сміху, зниження, профанації, гри, можливої агресії чи лібідо. Дискурс комічного включає динамічний процес як когнітивного так і комунікативного плану, ситуацію, психологічний та екстралінгвальний контекст, пресупозицію комунікантів, а також результат мовленнєвої діяльності – сміх чи гедонічний ефект. За характером комунікації дискурс комічного включає три головні різновиди: гумористичний дискурс, сатиричний дискурс, іронічний дискурс [Харченко 2010, с. 199-200].

Уточнюючи поняття "концепт" ми приєднуємося до таких лінгвістів, як В.В. Красних [Красных 2003, с. 45-50], О.С. Кубрякова [Кубрякова 1991, с. 5-10] та інших, які не вважають, що "концепт" (як оперативна змістова одиниця пам'яті), як і "концептуальна сфера" (система концептів), мають візуальний рівень сприйняття. Інформація логіко-аналітичного, вербального та асоціативного плану зберігається, очевидно, у вигляді концептів та пропозицій (терміни когнітивної лінгвістики) в зонах пам'яті лівої півкулі, а щодо образно-візуальної інформації, то вона зберігається у вигляді фр ейм-структур (термін когнітивної лінгвістики), гештальтів та візуально-просторових матриць (термін психолога А. Baddeley) у зонах пам'яті правої півкулі. Таким чином, ми визначаємо термін "концепт" як поліструктурну змістову одиницю пам'яті, когнітивну одиницю ментального лексикону з усією сукупністю валентних зв'язків на понятійному, вербальному, асоціативному та факультативному ціннісно-оцінному рівнях, яка співвіднесена з певними денотатами, декларативними та емпіричними знаннями.

Концепт "алкоголь" на понятійному рівні ми визначаємо як п'янку рідину, основою якої є етиловий спирт (C₂H₅OH). Концепт "алкоголь", як гіперонім охоплює міцні алкогольні напої, у яких градус спирту складає 35-55% (водка, коньяк, текіла, віскі, горілка, шнапс тощо), алкогольні напої у 8-35% (вино, лікер, сидр, пиво), слабоалкогольні напої міцністю до 8% (коктейлі, джин тоніки).

Коли комунікант вживає забагато алкоголю, у нього актуалізується когнітивний патерн алкогольної деформації, що проявляється у зміні когнітивних рамок сприйняття дійсності, зміні вербальної поведінки (мовлення) та соціальної поведінки (біхейвіорем), які поступово стають алогічними, агресивно-зухвалими та асоціальними, з можливими раптовими проявами галюцинацій та марення.

Так 17.10.2012 при посадці літака Боїнг в Солт Лейк Сіті, американець українського походження несподівано розпочав лая тись та виламувати аварійні двері літака, пошкодивши як двері так і фюзеляж літака. Після затримання агентами ФБР, пасажир визнав, що після серйозної дози алкоголю йому примарилось, що крило Боїнга палає і він лише як Бетман намагався спасти пасажирів літака [Чимирис 2012, с. 10].

Перехід комуніканта із тверезого у п'яний стан часто призводить до комічних ситуацій, комічних біхейвіорем та комічного мовлення, що періодично відображається як в американських художніх творах так і у комедійних фільмах. Звісно, що такого роду дискурс комічного обертається в першу чергу навколо концепту алкоголь, оскільки, якби не було б зловживання алкоголю то не було б і дискурсу комічного.

У цій статті ми зробимо спробу зосередити свою увагу на виявленні та аналізі деяких стилістичних засобах комічного (звісно їх кількість значно більша), притаманних американському дискурсу комічного, які частотно використовується для створення комічного ефекту і пов'язані з американською культурою споживання горілчаних напоїв та концептом "алкоголь".

Pink Elephants ('Розові слони') – стилістичний мінітроп американського дискурсу комічного, який полягає у тому, що адресант, під впливом алкогольного сп'яніння, починає спостерігати та описувати несподівані галюцинації. Назва цього мінітропу, вочевидь, походить від евфемістичного фразеологізму *'to see pink elephants'*, який вперше використав в американській літературі Джек Лондон у 1913 році в автобіографічному романі 'Джон Барлейкорн' (Джон Ячмінне Зерно: *"The man whom we all know, stupid, unimaginative, whose brain is bitten numbly by numb maggot who walks generously with wide-spread, tentative legs, falls frequently in the gutter and who sees, in the extremity of his ecstasy, blue mice and pink elephants"* [London 2012, p. 2-5]. В українській мові, еквівалентом цьому американському евфемістичному фразеологізму, вочевидь, є 'бачити білочку' або 'бачити зелених чортиків'.

У науково – фантастичному фільмі 'The Underbirds' (2004, режиссера Джонатана Фрейкса) є епізод де п'яний хлопець бачить леді Пенелопу, одягнуту у дивну сукню, яка проноситься по морю на машині амфібії. Хлопець при цьому зазначає: *"I've heard of seeing pink elephants, but a pink Rolls-Royce at sea driven by Marie Antoinette is ridiculous!"* [Frakes 2004]. У фрагменті дискурсу зустрічається прецедентне ім'я 'Марія Антуанетта' (королева красуня Франції 1755-1793, яка загинула на гільйотині). Це прецедентне ім'я, так само як і назва престижного авто *Rolls-Royce* використовується в якості гіперболізованої метафори.

У мультиплікаційному фільмі 'Dumbo' (1941, студії Уолта Діснея) є пісня 'Pink Elephants on Parade' (Парад розових слонів), яку слухають головні герої слоненя Дамбо та миша Тімоті у стані алкогольного сп'яніння, спостерігаючи при цьому комічні галюцинації:

"Look out! Look out / Pink elephants on parade / Here they come / Hippety hoppety / They're here and there / Pink elephants ev'rywhere / Look out! Look out! / They're walking around the bed / On their head / Clippety cloppety / Arrayed in braid / Pink elephants on parade... Chase 'em away! / Chase 'em away! / I'm afraid, need your aid / Pink elephants on parade / Pink elephants / Pink elephants!" [Wallace 2012].

Beer Goggles ('Пивні окуляри') або *Ten Wit a TWO* ('Десятка із Двійкою', можливо 'Туз із шісткою') – комічна ситуація або стилістичний мінітроп американського дискурсу комічного, який базується на комічній ситуації, коли персонаж комедії (рейтинг 10), під впливом алкогольного сп'яніння, обирає жінку або дівчину (рейтинг 2), на яку б у тверезому стані, навіть і не подивився. Російським відповідником може бути: "Некрасивых женщин не бывает, бывает мало водки."

В американському комедійному серіалі "My name is Earl" (2005, режисер Грег Гарсія),

головний герой Ерл, одного вечора, будучи сильно напідпитку, познайомився у пабі з жінкою. Вранці, знаходячись у ліжку своєї подруги, Ерл несподівано помітив, що, готуючи каву, його ‘кохана’ залишила у ліжку протез ноги. Поцупивши у неї з гаманця невеличку суму грошей та прихвативши протез ноги, головний герой намагається втекти...але у жінки під рукою виявляється пістолет чималого калібру...У цьому епізоді маємо комічну ситуацію *Ten with a Two*, що посилюється елементом чорного гумору, фігурою контрасту – розширеною антитезою та гіперболізацією, оскільки вечірня ‘красуня’ несподівано перетворюється на ранкову ‘мегеру’.

У гумористичній пісні “Don't the girls all get prettier at closing time” (1976) американського співака Мікі Джіллі (Mickey Gilley), що співає у стилі “кантрі”, зустрічаємо наступні рядки:

*The girls all get prettier at closing time
They all begin to look like movie stars
The girls all get prettier at closing time
When the change starts taking place
It puts a glow on every face
Of the falling angels of the back street bars.
If I could rate'em on a scale from 1 to 10
I'm lookin' for a 9 but 8 would slip right in
A few more drinks and I might slip to a 5 or even a 4
But when tomorrow morning comes,
And I wake up with a number 1
I swear I'll never do it anymore* [Gilley 1976, p. 1].

Комічний ефект цього фрагменту дискурсу викликає комплексна трансформація, що включає описання комічної ситуації, цифрові метафори, що приховують глибинну інтенцію лібідо, розширену антитезу (вечірні красуні вранці стають зовсім не красунями), гіперболізацію (замість дівчини рейтингом у 8 або 9 балів, співак отримує дівчину рейтингом лише в 1 бал), бафос – різновид соціолінгвістичного дисонансу (піднесена пафосна лексика початку пісні змінюється на грубу лексику кінця строфи *I swear I'll never do it anymore*). Крім того, посилює комізм така стилістична фігура як градація, оскільки поступово емоційна напруга пісні зростає, та механізм асоціативної провокації. Ще в одній гумористичній пісні американського співака Віллі Нельсона “Ten With A Two” (2004) натрапляємо на наступні рядки:

*Last night downtown I was drinkin the booze like it was goin' out of style
My whole head got light and I lost my eyesight, I ain't been that drunk in awhile
Along about 1 I spotted a three and I started to make my move
She was believing every line I was laying, Lord it was just to cool
Well I thought I had died and gone to heaven but Lord did I look like a fool
Last night I came in at two with a ten but at ten I woke up with a two...* [Nelson 2004, p. 1].

У цьому фрагменті дискурсу, комічний ефект викликає комплексна трансформація, що включає описання комічної ситуації, пов’язаної із зловживанням алкоголю, цифрові метафори, що приховують глибинну інтенцію лібідо, і призводять до створення розширеного каламбуру в останньому рядку (Вчора ввечері я прийшов о другій годині та десятій хвилині ночі, а прокинувся о десятій ранку з двома... [жінками] / Вчора ввечері я прийшов о другій годині з шикарною жінкою, а прокинувся о десятій ранку з такою страшенькою...). Також застосовується гіперболізація (*Well I thought I had died and gone to heaven*), що переходить у антитезу (*but Lord did I look like a fool*). На імплікатурному рівні робиться іннуендо, що жінка була занадто довірлива (*She was believing every line I was laying*). Посилюється комізм такими інтенсифікаторами як рима (*cool / fool; style/ awhile; light/eyesight*), стилістичною фігурою еналаж (використанням нестандартної граматичної конструкції *I ain't been that drunk*), механізмом асоціативної провокації.

Alcoholic Nic (‘Алкогольна гикавка’) – стилістичний засіб американського дискурсу комічного, який полягає у тому, що персонаж літературного твору, або художнього твору, під впливом алкоголю починає несподівано гикати, що призводить до фонетичної деформації ритму мовлення, тим самим створюючи комічний ефект.

У кінофільмі “Gone with the Wind” (1939, режисер Віктор Флемінг), який займає четверту сходинку серед найкращих американських художніх фільмів згідно з версією Американського інституту кіномистецтв за 1998 [Woods 1998], зустрічаються комічні діалоги, де головна героїня Скарлет, несподівано, під впливом алкогольних напоїв, починає гикати:

“Scarlett: Great balls of fire! HICCUP! It's Rhett!

Scarlett: [to Rhett] If I said I was madly in love with you you'd know I was lying... Fiddle deede”[Edwards 2012]. Комічний ефект першого вислову Скарлет створює саме алкогольна гикавка. Дивуючись появі Ретт Батлер, Скарлет вигукує фразу, що підкреслює крайню стадію здивування, застосовуючи тим самим драматичну гіперболізацію “Грім та блискавка!” (можливо “Тисяча чортів!”). Але драматичний ефект різко переходить у знижений комічний саме завдяки такому стилістичному засобу як алкогольна гикавка. У другому вислові комічний ефект викликає комплексна трансформація із антитези (was madly in love... was lying), комічного обману (імпліцитно глядачі вже знають що Скарлет закохана у Ретта), та комічного неологізму від Скарлет “Fiddle dee dee”, що підкреслює у вислові Скарлет глибинні інтенції гри та лібідю.

У гумористичній пісні “Clink. Clink. Another Drink” (1942) американського співака Спайка Джонса у першій половині пісні, коли співак ще тверезий, алкогольна гикавка ще відсутня, а у другій половині пісні її чути вже у кожному рядку, що посилює комізм пісні, написаної у стилі ‘кантрі’:

Clink, clink, another drink
Plenty in the cellar when it's gone.
Drink, drink, the glasses clink
Making tinkly music till the dawn is breaking.
Clang, clang, who cares a dang?
What's the difference when you're on a spree?

Clink, hic, clink, hic, no more to drink.
I had a cellar full, but now it's gone, hic.
Drink, hic, drink, hic, the glasses clink
Like the anvil chorus and my head is splitting, hic.
Uh, brinking, uh, busting. Oh brother! Hic.
Oh, ow, hic, what'll I do now! Hic.
Pink elephants running after me, hic.
Oh, hic, , hic.
From now on I'll stick to milk, hic.
Nothing else to drink for me, hic [Jones 1942].

Комізм пісні викликає описання комічної ситуації пов’язаної із зловживанням алкоголю (веселощі, гарний настрій, чудова компанія/ усі горілчані напої випиті, розколюється голова, галюцинації / обіцянка більше ні-ні), що посилюється такими стилістичними засобами як градація (посилення емоційної напруги) як на лексичному рівні (застосування метафор – my head is splitting... Pink elephants running after me), на синтаксичному (Oh brother! ... what'll I do now! – застосування знаків оклику), так і фонетичному рівні алкогольна гикавка займає чільне місце (hic...ow...oh..uh); ономаіопея (Clink, clink... Clang, clang... dang...); алітерація (Uh, brinking, uh, busting. Oh brother! That stuff is smooth as silk); рима.

In Vino Veritas – стилістичний засіб американського дискурсу комічного, який полягає у тому, що адресант, під впливом алкогольного сп’яніння, припиняє маскуватися або брехати, та починає говорити правду, часто комічного плану. Контраст концептів ‘ввічлива брехня’/ ‘жорстка правда’ часто призводить до комічного ефекту.

У кінокомедії *Blind Date* (1987, режисер Блейк Едвардс), головна героїня Надя Гейтс, яка ніяк не може розібратися, який бойфренд краще, старий (Девід) чи новий (Вальтер), під впливом алкоголю періодично втрачає контроль і починає говорити “дурниці”, які фактично є обмовками за Фройдом (Freudian slips) і звучать досить комічно:

"Nadia Gates: I don't like you. I certainly do not love you. Do we have to have sex? David Bedford: Oh yes... Nadia Gates: Okay but no kissing."

"Nadia Gates: Oh Walter, your beautiful car! Oh, look on the bright side! What else can happen?...Nadia Gates: Walter if you will drop me off at a hotel...Walter Davis: What? And bring an end to this glorious evening?" [Edwards 2012].

У гумористичній пісні "The More I Drink" (2007) американського співака Блейка Шелтона стилістичний засіб "In Vino Veritas" представлений досить чітко:

'Cause the more I drink, the more I drink
Then I'm the world's greatest lover and a dancin' machine
I get loud, and I get proud, and it gets worse
Well if I have one, I have thirteen, no there ain't no in-between
'Cause the more I drink, hmm, the more I drink... [Shelton 2007, p. 1].

У цьому фрагменті дискурсу комічного, адресант стверджує, що чим більше він п'є, тим більше він стає балакучим та гордим, при цьому він стає найкращим коханцем, найкращим танцюристом, та ще... більш п'яним. Комічний ефект у цій пісні викликає комплексна трансформація, що складається із гіперболізації (*I'm the world's greatest lover and a dancin' machine*), каламбуру, що базується на полісемії (*in-between* має два значення: хот-дог, або швидкий секс), тавтології та фігури *double entendre*, оскільки семантичний зміст заключного рядка пісні можна зрозуміти двома способами (Оскільки чим більше я випиваю, хм, чим більше я випиваю... - тавтологія / Оскільки чим більше я випиваю, хм, то тим більше я випиваю... - парадокс). Посилюється комічний ефект фігурою еналаж (*no thereain't no in-between* – використання трійного заперечення), фігурою ізоколон, що використовується разом із антитезою (*I get loud, and I get proud, and it gets worse*), анафорою (*I have...I have...I get...I get...*), механізмом асоціативної вивідності.

Висновки. З початку третього тисячоліття розпочався процес номінації та кодифікації термінології американських клішованих стилістичних засобів, які частотно використовуються в американському дискурсі комічного. Більшість стилістичних засобів комічного, що пов'язані із концептом "алкоголь", і які нам вдалося виявити у процесі дослідження у комунікативному просторі США, а саме *'Pink Elephants'*, *'Beer goggles'*, *'Tenwith a Two'*, *'Alcoholic Hic'*, мають не класичні (латинські, грецькі або французькі), а експресивні публіцистично знижені назви, що містять традиційні метафори (*'PinkElephants'*, *'Beer goggles'*), цифрові метафори (*'Ten with a Two'*), розмовно-побутові скорочення (*'Alcoholic Hic'*) та свідчать про тенденцію метафоризації та пейоризації термінології американської лінгвостилістики комічного. Лише один стилістичний засіб комічного, виявлений нами у цій статті, має класичну латинську назву (*'In vino veritas'*). Кодифікація назв американських різновидів стилістичних фігур, що призводять до комічного ефекту, є цікавим лінгвостилістичним явищем американського комунікативного простору. Перспективами аналізу є подальше виявлення, класифікація та аналіз, суто американських лінгвостилістичних засобів створення комічного ефекту.

Література

- Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса./Михаил Михайлович Бахтин. – М.:Мысль. – 1979. – 280 с. Карасик В.И. Язык социального статуса./В.И.Карасик. – М.:Гносиз. 2002. – 389 с. Макаров М.Л. Основы теории дискурса / Михаил Львович.Макаров. – М.: ИТДГК Гносиз, 2003. – 280 с. Самохина В.А. Современная англоязычная шутка. Монография. /Виктория Афанасьевна.Самохина – Харьков: Харьковский национальный университет имени В.И.Каразина, 2008. – 355 с. Пропп В. Я. Проблемы комизма и смеха. Ритуальный смех в фольклоре (по поводу сказки о Несмеяне) / Владимир Яковлевич Пропп. – М.: Лабиринт, 1999. – 288 с. Харченко О.В. Американский дискурс комічного (на матеріалі комедійних фільмів, художніх та публіцистичних творів ХХ й ХХІ сторіч)/монографія// Олег Валентинович Харченко – Київ: Сталь. – 2010. – С. 355. Красных В.В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность /Виктория Владимировна Красных – Москва: Гносиз. – 2003. – 375 с. Кубрякова Е. С. Память и ее роль в исследовании речевой деятельности // Текст в коммуникации. – М., 1991. – С. 4-21. Чимирис М. После 50-дневного запоя украинец разгромил американский самолёт /Маргарита Чимирис-Комсомольская правда в Украине, 18.10.2012. Edwards Blake. Blind Date. /[Electronic resource]: romantic comedy film / Blake Edwards- 95Mn – TriStar Pictures. – Режим доступа: http://www.youtube.com/watch?v=dvB_Ck2zFzs – Blind Date (1.10.2012) 11. Fleming Victor. Gone with the wind. 1939. /[Electronic resource]: Victor Fleming -224Mn-Warner Bros. – Режимдоступу: <http://www.youtube.com/watch?v=lrhNPS4nbmQ> – (1.10.2012) Frakes Jonathan. Thunderbirds. 2004 / [Electronic resource]: science-fiction adventure film / Jonathan Frakes – 95 Mn – Universal Pictures. – Режим доступа: <http://www.youtube.com/watch?v=I58QpRmDVds> (1.10.2012) – Thunderbirds Gilley Mickey. Don't the

girls all get prettier at closing time. 1976 / [Electronic resource]: Mickey Gilley – Режим доступу: <http://www.stlyrics.com/songs/m/mickeygilley20612/dontthegirlsallgetprettieratclosingtime933898.html> – (1.10.2012) – Gilley Mickey. *Jones Spike*. Clink.Clink.Another drink. 1942 / [Electronic resource]: Spike Jones. – Режим доступу: <http://tekst-pesni-tut.ru/song/show/729645/spike-jones/tekst-pesni-clink-clink-another-drink> (1.10.2012) – Spike Jones. *London J.* John Barleycorn. 1913/[Electronic resource]: autobiographical novel / Jack London – Режим доступу:<http://www.gutenberg.org/cache/epub/318/pg318.txt> (1.10.2012) – John Barleycorn. *Nelson Willie*. Ten With A Two. 2004. / [Electronic resource]: Willie Nelson – Режим доступу: <http://www.tabs-database.com/willie-nelson/Ten-With-A-Two-chords.html> – (1.10.2012) – Ten With A Two. *Shelton Blake*. The More I Drink. 2007. / [Electronic resource]: Blake Shelton – Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=A3MGfJ3eMGA> (1.10.2012) – The More I Drink. *Wallace Oliver*. Pink Elephants on Parade 1941 / [Electronic resource]: Oliver Wallace – Режим доступу:<http://www.moron.nl/lyrics/disney/pink-elephants-on-parade-lyrics.html> – (1.10.2012) Pink Elephants on Parade. Woods James. AFI's 100 Years...100 Movies. 1998/ [Electronic resource]: James Woods – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/AFI%27s_100_Years...100_Movies (1.10.2012)

УДК: 811.111'01'372'367.625

ХИЖНЯК М. М.

(Запорізький національний університет)

СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛІВ ОБЕРТАЛЬНОГО РУХУ В ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті систематизовано семантичні параметри обертального руху. Розглядаються особливості реалізації матриці дієслів обертання в давньоанглійській мові.

Ключові слова: давньоанглійська мова, дієслова обертального руху, семантичні параметри, типологія.

Хижняк М. Н. Семантическая характеристика глаголов вращательного движения в древнеанглийском языке.

В статье систематизировано семантические параметры вращательного движения. Рассматриваются особенности реализации матрицы глаголов вращения в древнеанглийском языке.

Ключевые слова: древнеанглийский язык, глаголы вращательного движения, семантические параметры, типология.

Hyznyak M. M. Semantic characteristics of rotation verbs in Old English. The purpose of the paper is to systemize semantic parameters of rotation, to examine the peculiarities of the matrix of rotation verbs in Old English.

Keywords: Old English, rotation verbs, semantic parameters, typology.

Останнім часом актуальності набувають типологічні дослідження лексики, окремих лексичних угруповань на матеріалі різних мов (В. Круглякова, Т. Майсак, В. Плунгян, К. Рахиліна, Л. Талмі). Одним з таких угруповань є група дієслів руху, які виступають мовною універсалією та являють собою частину активної лексики мови будь-якої мовної групи. Дослідники [Рахиліна 2004; Круглякова 2010] зосереджують увагу на варіюванні семантичних параметрів руху в різних мовах. У зв'язку з цим ймовірним здається той факт, що лексикалізація семантичних параметрів може відрізнятися на різних етапах розвитку лексичної системи. Параметри являють собою “сукупність лінгвістичних знань про семантику слів, ... яка дозволяє дати системно організовану характеристику лексичних одиниць” [Попова 2008, с.7].

Мета статті: проаналізувати семантику дієслів обертального руху (ДОР) та виявити актуальність параметрів “обертання” в давньоанглійській мовній картині світу. Основні завдання, що вирішуються в рамках цього дослідження, охоплюють систематизацію параметрів обертального руху, що актуалізовано ДОР, побудову матриці (інваріантної моделі семантичної карти ДОР) та з'ясування особливостей її реалізації в давньоанглійській мові.

Об'єктом дослідження виступають ДОР (56 дієслів) у давньоанглійській мові, відібрані методом суцільної вибірки з історичних словників [ASD, NCASD]. Досліджувані одиниці вивчалися на предмет їх семантичних особливостей та актуалізації параметрів обертального руху.

ДОР позначають рух по колу об'єкта, який у просторі неодноразово займає те ж місце відносно уявлюваної точки або лінії, яка проходить через його центр [Урисон 2003, с. 153]. У ході дослідження було верифіковано релевантність семантичних параметрів руху